

До научно жури,
Определено със Заповед № Р-109-126/11.03.2026 г.
На Ректора на Медицински Университет - Варна
Ул. "Марин Дринов" 55, Варна 9002
В отговор на Протокол №1/16.03.2026 г.

РЕЦЕНЗИЯ

от

Проф. Д-р Карен Бриянов Джамбазов, д.м.
Ръководител на Катедра по УНГ болести
Медицински Университет - Пловдив
Директор на УМБАЛ "Свети Георги" ЕАД – гр. Пловдив

Във връзка с дисертационния труд за присъждане на образователна и научна степен
"доктор"

на д-р Камелия Милчева Коручева
от Катедра "Неврохирургия и УНГ болести",
Медицински Университет "Проф. д-р Параскев Стоянов" - Варна

на тема "Влияния на COVID-19 върху оториноларингологията"

Област на висшето образование: 7. Здравеопазване и спорт
Професионално направление: 7.1. Медицина
Научна специалност: 03.01.35 Оториноларингология

с научен ръководител

Проф. Д-р Николай Сапунджиев, д.м.

Общо представяне на процедурата и докторанта

Д-р Камелия Коручева е зачислена в Катедрата по неврохирургия и УНГ болести като докторант на редовна подготовка със Заповед № Р-109-56/27.01.2023 г. на Ректора на Медицински Университет - Варна. Отчислена е с право на защита със Заповед № Р-109-126 от 11.03.2026 г. на Ректора на Медицински Университет - Варна. Процедурите по зачисляването и отчисляването на д-р Коручева са проведени в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Медицински университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов“ - гр. Варна.

Представеният комплект материали на хартиен носител съответства на инструкциите в Условия и ред за придобиване на ОНС „Доктор“ в Правилник за развитието на академичния състав в МУ Варна. Съдържа следните документи:

- Заявление до Ректора на МУ-Варна за разкриване на процедура по защита на дисертационен труд;
- Заповед на Ректора за стартиране на процедура по присъждане на ОНС „Доктор“;
- Автобиография с подпис на докторанта;
- Копие от диплома за висше образование;
- Копие от диплома за специалност по оториноларингология;
- Заповед за зачисляване;
- Дисертационен труд;
- Автореферат;
- Списък на научните публикации по темата на дисертацията - докторантът е приложил три публикации.

Кратка автобиография

Д-р Камелия Коручева е родена на 06.10.1971 г. в гр. Варна. През 1995 г. завършва медицина в Медицински университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов“- гр. Варна и започва работа като лекар в ЦСНМП - гр.Аксаково. От 2005 г. е специализант по оториноларингология към клиниката по УНГ болести в УМБАЛ „Св. Марина – гр. Варна“. Придобива специалност „Оториноларингология“ през 2009 г. и е назначена като лекар-оториноларинголог в същата клиника и хоноруван асистент в Катедра „Неврохирургия и УНГ болести“. Назначена е за редовен асистент през 2020 г. От 2023 г. е редовен докторант в същата катедра. Започва работа като главен изследовател по съвместното проучване на Факултета по Медицина и Факултета по Обществено здравеопазване на тема „Влияние на COVID-19 върху оториноларингологията“ през 2022 г. Проучването е одобрено от Комисия по етика на научните изследвания на МУ-Варна с протокол/решение № 118/23.06.2022 г.

Членува в Български лекарски съюз (БЛС), Българско национално сдружение по оториноларингология и хирургия на глава и шия. Владее писмено и говоримо английски и руски език. От представените изискуеми и задължителни документи е видно, че цялата процедура по зачисляване, полагане на изпити за докторантски минимум, отчисляване

и насочване към публична защита отговаря на законовите разпоредби и правилника за ПРАС на МУ-Варна.

Актуалност на тематиката

Темата за въздействието на COVID-19 върху оториноларингологията има съществена научна и практическа значимост, тъй като последната пандемия засегна в дълбочина организацията и обема на УНГ дейността. Наблюдават се промени в структурата на заболяемостта, честотата на спешните състояния и диагностично-лечебните подходи. Изследването на тези процеси е важно за оценка на последиците от пандемията и за подобряване на готовността на здравната система при бъдещи кризи. Трудът представя оригинален научен модел за оценка на пандемичния ефект върху специалността оториноларингология чрез съчетание на изследване на болнична активност и национално анкетно проучване.

Познаване на проблема

Докторантът демонстрира задълбочен анализ на ефектите на пандемията от въздушно-капкова инфекция (COVID-19) върху оториноларингологичната практика.

Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд съдържа 204 страници, онагледен е с 65 фигури, 84 таблици и 1 приложение. Библиографският списък включва 320 заглавия – 8 на кирилица и 312 на латиница. Изложението е написано в научен стил, поднесено е достъпно и систематизирано. Дисертационният труд е правилно структуриран, съдържа всички основни елементи за представяне.

Въведението на дисертационния труд добре обосновава актуалността на проблема. Литературният обзор изчерпателно разглежда съвременното му състояние, изготвен е компетентно и задълбочено. Показва добра подготовка и осведоменост на докторанта относно наблюдаваните по време на пандемия промени в оториноларингологичната практика. Целта е дефинирана ясно: “Да се изследва и анализира въздействието на пандемията от COVID-19 върху дейността на специализирана клиника по оториноларингология от III-то ниво на компетентност в Република България чрез сравнение на болничната дейност преди и по време на пандемията с COVID-19 (2018-2021 г); да се анализират опитът, нагласите и мнението на лекарите, работещи в областта на оториноларингологията, относно настъпилите промени в клиничната дейност вследствие на пандемията и да се проследи и оцени влиянието на пандемията от COVID-19 върху честотата и структурата на редки, но клинично значими усложнения, свързани с оториноларингологичната практика, каквато

е рино-орбито-церебралната мукормикоза (ROCM)”. Задачите са ясно формулирани и водят убедително до изпълнението на поставената цел. Детайлно е описан дизайнът на проучването. Използваните методи са съвременни, адекватни на поставените цел и задачи, описани са екзактно. Статистическият анализ е осъществен чрез прилагането на съвременни статистически методи за обработка на данните, осигуряващи необходимата достоверност. Резултатите са представени на разбираем научен стил, а включените изображения са демонстративни по отношение на представяната находка. Пандемията от COVID-19 води до траен системен ефект върху болничната дейност, който се изразява в редукция на хоспитализациите, нарушена сезонност и диагностично изместване към по-тежка патология. Онкологичната помощ е запазена по обем, но със значима промяна в режима на постъпване. Нараства делът на спешните онкологични хоспитализации, което предполага забавена диагностика и по-късна клинична презентация. Проведеното национално анкетно проучване очертава картината на изключителен организационен и психосоциален натиск върху оториноларинголозите по време на пандемията от COVID-19. Описаната серия от клинични случаи на COVID-19-асоциирана рино-орбито-церебрална мукормикоза подчертава решаващото значение на ранния и радикален ендоскопски дебридмант за контрола на инфекцията, дори и при отсъствие на системна антимикотична терапия.

В дискусията са сравнени получените резултати с данните на други автори, като се следва логиката на собственото проучване. Получените резултати не демонстрират увеличение на броя на извършените трахеостомии в изследвания период, което контрастира с публикуваните международни данни и подчертава значението на регионалните фактори при интерпретацията на глобалните тенденции. Изводите и приносите на дисертационния труд са аргументирани и добре формулирани. Самите те дават ясен и обобщен отговор на поставените в началото задачи и включват извършването на систематичен исторически преглед на основните пандемии от Античността до съвремието с фокус върху оториноларингологичната практика. Създадена е оригинална анкета на български език. Трудът представя завършен научен модел за оценка на пандемичния ефект върху специалността оториноларингология.

Автореферат

Авторефератът е с обем от 76 страници и отразява основните резултати, постигнати в проучването, 24 фигури и 20 таблици.

Оценка на дисертационния труд

Извършен е подробен литературен анализ на пандемията от древността до наши дни с акцент върху оториноларингологичната практика. Направена е описателна статистика на болничната дейност в репрезентативна клиника по УНГ болести в хронологичен ред за изследвания период. Направен е сравнителен анализ на пандемичния период със съпоставим предпандемичен период. За първи път е описана серия от клинични сличаи на COVID-19-асоциирана мукормикоза. Ендоскопската хирургия се очертава като основен метод за лечение на РОСМ. За първи път в България е проведено национално анкетно проучване сред лекари, работещи в областта на оториноларингологията. Резултатите са оригинални и анализирани. Извлечени са статистически закономерности. В дискусията е направено обстойно сравнение на получените резултати с публикуваните в литературата данни.

Критични забележки и препоръки

Проучването е ретроспективно и едноцентрово. За цялостна оценка на ефекта на пандемията би следвало да се добави и проспективно такова в постпандемичните години.

Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Д-р Коручева е водещ изследовател в съвместния проект на Факултета по медицина и Факултета по Обществено здравеопазване на МУ- Варна „Влияние на COVID-19 върху оториноларингологията“. Тя взе активно участие в разработването на националното анкетно проучване. Във връзка с дисертационния труд са публикувани 2 статии в реферирано медицинско издание и 1 статия в нереферирано списание:

1. Milcheva K, Sapundzhiev NR, Georgiev R, Stoyanov GS, Niyazi D. Post-COVID-19 Related Rhinocerebral Mucormycosis in Bulgaria: A Report of Three Cases. Published: October 26, 2024 CUREUS; DOI: 10.7759/cureus. 72434;

2. Milcheva K, Sapundzhiev NR. Impact of COVID-19 on Otorhinolaryngologists in Bulgaria: A Survey of Healthcare Professionals. Published: February 18, 2025, CUREUS; DOI: 10.7759/cureus. 79229;

3. Milcheva K, Sapundzhiev NR. „The most common manipulation in otorhinolaryngology – from A to X“ - MEDINFO n.10,2022, p. 76-79;

Проверките с iThenticate доказват оригиналността на разработените от нея материали.

Изнесени са 2 доклада по темата на дисертацията на Национални конгреси по оториноларингология и е-постер на CEORL-HNS 06.2024 Dublin, Ireland.

Заключение

Дисертационният труд на д-р Камелия Коручева е в напълно завършен вид, предоставя реални приноси с научно-теоретичен и научно-практически характер, и отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитието на академичния състав в МУ-Варна.

Разработката показва, че докторантът е извършил обстоен литературен обзор по темата, разполага с необходимата компетентност, за да анализира представените собствени данни и да ги сравни със световните, демонстрира професионален подход и аналитична мисъл в извършването на научното изследване.

На базата на това оценявам **положително** дисертационния труд и предлагам на уважаемото жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ по специалността „Оториноларингология“ на д-р Камелия Милчева Коручева.

Дата: 31.03.2026г.

Изготвил:

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

Проф. Д-р Карен Джамбазов, д.м.